

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
TÓTH DÉNES

Szerkesztőség:
Szentháromság-ter 2. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-ter 2. szám.

V. évfolyam.

Csongrád, 1907. június 16.

24. szám.

A kezdeményezés kit illet?

Ma két hete volt e lap vezető cikkében indítvány téve az iránt, hogy pártkülönbség nélkül egyesüljenek városunk polgárai közügyeink felkarolására és fejlesztésére. A Tiszavidék, mult vasárnapi számában, meglepőnek találta ezen indítványt, de különben elismerte, hogy annak megvalósítása csakugyan kívánatos. Az a kérdés tehát, hogy e közhasznú indítvány keresztül vitelében a kezdeményezés kit illet?

Véleményem szerint első sorban országgyűlési képviselőnk. Egy országos képviselőnek ugyanis nem csupán az a föladata, hogy az országházában üljön és a párt parancsára szavazatát leadja, napidijait fölvegye stb. hanem az is, hogy kerületét a szó szoros értelmében képviselje, vagyis összekötő kapcsolatot képezzen, amennyire lehet, a különböző rangú és pártállású polgárok közt, azok közt vezető szerepet vigyen és erejüket a közérdek előbbrevitelére tömörítse.

Városunk országos képviselője mindezt könnyen megtehetné, mert arra ugy anyagi helyzete, mint elfoglalt pártállása képezzé teszik.

Másodsorban pedig megilleti ezen kezdeményezés az uralomra jutott 48-as párt vezetőségét. A párthivatás ugyanis nem abban áll, hogy babérain csücsüljön és pillanatnyi sikereivel hivatkozják: hanem hogy élet pezsegjen ereiben és lankadatlanul munkálkodjék a polgárok jólétében. Ideje volna tehát, hogy a 48-as pártvezetőség kilépjön eddig tanúsított tartózkodó helyzetéből és elhatározó lépésnek adja jeleit, mert a tevéketlen pártot az idő nagyon hamar megőrli.

Az idő ugyanis nem vár senkire, hanem fut, rohan és halad a maga gondviselésszerű útjain és aki nem tart lépést vele, elmarad és rajta az események keresztül gázolnak.

A jelek azt mutatják, hogy az országos alakulások tekintetében nagy meglepetésekre lehetünk elkészülve, mert a mostani ideiglenes, átmenetinek mondott állapotok sokáig nem tarthatók. Tehát ébren kell lennie a 48-as pártvezetőségnek a helyi társadalmi viszonyok fejlesztése tekintetében is, nehogy arra a meglepetésre ébredjen álmaiból, hogy a vezérek hadsereg nélkül maradtak.

E tényezőkön kívül másvalaki alig ragadhatná meg a kezdeményezést, mert tüstént az a kérdés tolokodnék előtérbe: hát ez már mit akar? No bizonyosan

ezt, vagy azt akarja a nyeregből kiútni! és a bizalmatlanság legott készen volna.

Értsük meg tehát mindnyájan az idők jeleit és amit ma megtehetünk, azt ne halasszuk holnapra, mert a „ma“ még mienk, de kérdés, mienk lesz-e a „holnap“? Itt következik Péter-Pál napja, amikor kettős ünnep lesz, városunk polgárai tömegesen fognak itthon tartózkodni, tehát minden nehézség nélkül lehetne, a közérdeklődés fölkeltésére akár népgyűlést, akár értekezletet tartani. Ennek előkészítése végett pedig a közbeső vasárnapon szűkebb körű bizalmas megbeszélést összehozni.

E kettős ünnepen bizonyára sokan lesznek az országgyűlési képviselők között, kik kiszállanak választóik közé és beszámolókat tartanak; a mi országgyűlési képviselőnknek az lenne legszebb beszámolója, ha a pártvezetőséggel vállvetve, létre bírná hozni a központkerülő erők egyesítését, vagyis a most félreállott, de egyébként a közügyek iránt melegen érdeklődő polgárok egyértelműségét közügyeink előbbvitelére.

A tengődésből már elég volt. Itt az idő, hogy folszerkenjünk és dolgozzunk, mert akik dolgoznak, azoké a jövő.

— **Packázás.** Az előjáróság ujjat húz és packázik a közgyűléssel. Említve volt e lapok közgyűlési tudósításában, hogy egy interpelláció kapcsán Hegyi Antalnak dr. Buk Herman által kibővített indítványára elrendelte a közgyűlés, hogy az előjáróság Bogdán Józsefet, viselt dolgainál és az ellene folyamatban levő pereknél fogva, tekintet nélkül a benyújtható föllebbezésre, haladéktalanul bocsássa el a községházáról. Nos az előjáróság egyszerűen szegre akasztotta a közgyűlés határozatát, ujjat húz és packázik a közgyűléssel. Bogdán József maig is a községházán lapit. Ami a legflagrantsabb megsértése a közgyűlés iránt való tiszteletnek és engedelmességnek, mert e tényével az előjáróság azt bizonyítja, hogy neki a közgyűlés, melynek pedig ő végrehajtó közege, csak bliktri. Neki több és kedvesebb Bogdán József, mint a képviselő testület! Jól van ez így? Szabad-e az alantas közegnek egy igazságos és törvényes ügyben ujjat húzni és packázni a saját felettes hatóságával? Avagy szükségét érzi az előjáróság annak, hogy érdemlett visszatorlással feleljen a közgyűlés ezen ujjhúzásra? Ha ez a célja? azt nagyon könnyen eléri. Különben tisztában lehet avval minden képviselő, hogy ez nem az egész előjáróság bűne, hanem egy pár grassáló tagjának a mesterkedése, kik az évek során át úzótt visszaélésekről nem tudnak leszokni. Az előjáróság csak abban hibás, hogy túri ezen túltengő hatalmaskodást a helyett, hogy tyük-

szemére lépne a hatalmaskodóknak. Hát majd megteszi helyette ezt a közgyűlés, mert annak a Bogdán Józsefnek, kinek cégéres tettei köz-tudomásúak és a bíróság előtt forognak és aki hiába kereste megviselt becsületét Hegyi Antal és Csenki Kállai Mihályon, mert bizony a bíróságtól semmiféle elégtételt sem kapott, nem lehet helye a községházán. A végrendeletgyártók ne legyenek egyúttal marhalevelgyártók is, mert annak rossz vége lehet. Ne akarja tehát senki Bogdán Józsefet a Faragó Péter gallérjához varrni, mert az a maga emberségéből is el tudja a saját dolgait végezni és éppen ezért folytatása lesz e dolognak.

Ki a támadó?

Bárki önzetlenül működjön, sohasem, vagy vajmi ritkán részesül abban a szerencsében, hogy önzetlenségét elismerjék.

Mi is küzdünk anélkül, hogy reményünk lenne az elismerésre s ha őszintén meg kell vallanunk, nem is várjuk, mert már maga az a felemelő tudat, hogy kötelességünket teljesítettük, lelki megnyugvással és a jövőre nézve bizalommal tölt el bennünket.

Ha félremagyarázzák törekvéseinket, legfeljebb, ha érdemes, tudomásul vesszük, egyébként a megkezdett uton haladunk és arról, habár többeknek nem tetszik, letérni nem fogunk.

Most azonban az az eset állott elő, hogy törekvéseinket nemcsak félremagyarázták, hanem miattuk egyenesen megtámadtak.

Am legyen akaratauk szerint, cázus-bellit nem fogunk ez egyszer csinálni belőle, de őszintén mondjuk, máskor oly simán nem fogunk elsiklani felette. Természetesen válasz nélkül nem hagyhatjuk, mert arra egyenesen felhivatunk. Különben az egész dolgot legjobban mi sajnáljuk, mert be kell látnunk, hogy békét hirdető ajánlatunk hiában való, mert ha a béke útján haladunk — minket ütnek.

Önvédelmet a gyenge is fejt ki, tehát ha úgy védekezünk, hogy támadásnak is beillett, nem mi kezdtük, hanem csak válaszul adtuk.

Ez régebben volt. A Csongrádi Lap ügylát-szik hajlandóságot mutat félremagyarázgatásával felujítani.

Egyenesen ránk fogja, hogy az intelligenciát megtámadtuk, amikor ajánljunk, hogy a „*multakra borítsunk fátyolt és társadalmunk számot tevő elemeit felhívjuk a tömörülésre, hogy a megrekedt társadalmi ügyeinket a kátyúból kiemeljük*“.

Ha neheztelt cikkben a Csongrádi Lap szerkesztősége talált olyan kifejezést is, amely rossz-szul esett, nem félremagyarázgatásokkal, hanem jövőben, amikor városunk érdekeiért küzdeni fogunk, tettel kell megcáfolnia.

Hogy pedig a közelmúltban az intelligenciát támadó demagóg individuumok kirohanásait ki fogta fel: hisszük, hogy a Csongrádi Lap szerkesztősége tudja és nem fogja elvitatni.

Ezért látjuk intencióink félremagyarázását, mert egy kis rosszakarattal nélkül el sem képzelhető az, hogy ha valaki valamit véd, támadja is.

Mindenkinek az elvét tiszteljük és hogy fel-hoztuk, az azért van, mert csodálkozásunknak akartunk kifejezést adni, hogy hangoztatják az ideális eszméket és lelkesednek értök, de az

A n. érdemű hölgyközönség szives figyelmébe!

Schweiger Nővérek

Első női divatruháza
Kiskunfélegyháza
= Gabonapiac-ter. =

Kapható dús választékban:

női és gyermek kalapok, fejkötők, gyászkalapokból állandóan nagy raktár, bármilyen kalapok gyárilag legdivatosabban alakítottak. Valamint dús választékban kaphatók: legjobb gyártmányú nap- és esőernyők, glassé és selyem keztyűk, legjobb szabású fűzők és ruhadiszek.

eszközöket meg sem válogatva, csak akkor hozzák megvalósításukra, ha az eszményi részt már kiölték belőlük.

Hogy ez így van, tudja mindenki, tehát felvagyunk mentve a további fejtegetések alól. Béke velünk? Természetesen! Kinek van kedve veszekedni, mikor nem muszáj?

Támadva lettünk más oldalról is. Hogy ki a támadó? Tudjuk.

Csodálkozok az illető erősen azon, hogy egy szűkebbkörű értekezletet indítványoztunk, amely semmiféle külön pártnak uszályhordozója nem lesz, hanem párttekinet nélkül egyedül és kizárólag e város összközönségének érdekeit is-tüpolja.

Értjük. Talán azért fáj a feje, mert valószínűk tartja, hogy nem lesz benne! Erre a hiedelemre mintegy feljogosítja a mult minden perce s maga is hihetőnek gondolja, miután a multban nem olyan volt a szereplése, mely képesítene az új időkre; hogy legjobb lesz támadni, meghíusítani a békét, új fordulatban kanalázni és a végén élők felett uralkodni.

Lám, erről ismerünk a lesipuskásra!

Támad onnan bennünket, ahonnan már megszoktuk és bizonyos okok miatt napirendre tértünk felettük. Annyira azonban még nem vagyunk, hogy cikkirót másokkal egy kategóriába sorozzuk. Ha tehát nem volna megelégedve a tervbe vett új alakulással, ajánljuk a béke ellen való nyílt fellépést, mert a lesipuskásságnak az a hátránya, hogy másokkal össze téveszthető, de meg mindenki csak a látható ellenséget beesüli.

Különbözik komikus, hogy a cikkírónak, mint mondotta „feltétlen kötelessége szólni akkor, ha a közérdeket szolgálja”. Ugyan mi az ő közérdeke? Az, hogy a békét meghíusítsa? a komoly irányt veszekedéssé változtassa?

Mást nem képzelünk. Azt azonban nem akarjuk e város egyetlen komoly polgárától sem föltételezni, hogy ebben cikkirót követné. Mert igaz ugyan, hogy az új alakulás kezdeményezése véleményünk szerint a jelenlegi 48-as párt vezetőségét illetné, de abban részt kellene venni városunk minden számbavehető tényezőjének.

Ezt tekintse tehát feladatának a cikkíró is s hagyjon fel az alvó parázs piszkálásával, mert az könnyen lángra lobbanhat.

Igy már jó lesz.

E lap mult vasárnapi számában főbb vonásaiban, megemlékezett azon javaslatról, melyet az előjáróság az iskolák szaporítása tárgyában, a június 3-án tartott közgyűlés elé terjesztett. Meg volt említve az is, hogy a közgyűlés nem fogadta el úgy, amint előterjesztve volt, a javaslatot: hanem utasította az előjáróságot, hogy sokszorosítsa és bővebb megfontolás végett ossza ki a közgyűlés tagjainak.

Ez a sokszorosítás és szétszótás, minden nagyobb mozgalom nélkül megtörtént. Sőt az előjáróság eszmeeserét is folytatott e tárgyban és annak kapcsán a javaslat módosítására határozta el magát.

Ezen módosítás szerint töröltetik a javaslatból a kölesön fölvétele és helyette csupán azt foglalja magában a határozat, hogy a közgyűlés, a javaslatban felsorolt adatok alapján, elvileg kimondja az iskolák szaporításának szükségét és elfogadja a gondnokság ide vonatkozó tervezetét, sőt a közoktatásügyi minisztert is küldöttségileg fölkéri, hogy a terv megvalósításához, tíz éven keresztül, évenként engedjen át a község iskolafentartási hozzájárulásából tízennégyezer koronát: de a maga részéről célra egyelőre csupán az iskolai alapból nyolcezerkétszáz korona tőkét és annak évi ötezerhat-száz korona kamatját köti le, a jövő év január 1-től kezdve. A szükséges költség többi részéről pedig majd akkor fog gon-

doskodni, mikor a közoktatásügyi miniszter az iskolafentartás hozzájárulásából kérelmezett évi tízennégyezer korona átengedése iránt intézkedett.

Igy már jó lesz. Ezt a javaslatot aggodalom nélkül megszavazhatja minden képviselő; mert ebből láthatja a miniszter, hogy az iskolák szaporítása iránt a képviselőtestületben megvan a jó akarat, de viszont a község súlyos anyagi helyzetét sem titkolja el és ebből kifolyólag nem köti le a községet vaktában már előre oly terhek, illetve kölcsönök viselésére, melyek még jobban megronthatnák a község súlyos anyagi helyzetét és ronsolt pénzvizonyait.

Kár lett volna tehát ezen kérdést elhirtelenkedni és kimondani a kölesön fölvételét, mielőtt a képviselő testület tudná, hogy a miniszter teljesíti-e az évi tízennégyezer korona átengedése iránt eléje terjesztett kérelmet?

Ebből tehát az a tanulság, hogy ahol a községnek fontos anyagi érdekeiről van szó, nem lehet a dolgot csak úgy ötletszerűleg a közgyűlés elé cipelni, hanem szükséges azt előre tartandó értekezleten megvitatni, a képviselőket a tényállás minden oldaláról fölvilágosítani s velük a dolgot megérettetni.

Igy tesz az országgyűlés is, mikor a benyújtott törvényjavaslatokat előbb a pártkörökben, majd a szakosztályokban teszi megvitatás tárgyává és csak azután viszi a teljes országgyűlés elé. Miért ne lehetne tehát ezen üdvös rendszert a községi életben is megvalósítani. Hisz az csak előnyére szolgál az előjáróságnak, ha az ily fontos, anyagi felelősséggel járó ügyek jól előkészítve kerüljenek a közgyűlés elé. Annál könnyebben folyik le akkor a tárgyalás és annál kevesebb az előjáróság felelőssége, ha abban a közgyűlés is osztozik.

Igy kellene előkészíteni az évi költségvetést is, mert utóvégre senkinek feje sem káptalan, egy ember akármilyen okos és ügyes is, nem tudhat mindent. Aztán pedig sok is annak a szövevénye és rejteke, melyekbe el lehetnek bujtatva oly dolgok is, melyeket a nemszakemberek első pillanatra, egyszeri hallásra nem vesznek észre, pedig legnagyobb része ilyenekből áll a közgyűlés. Szükséges tehát, hogy e költségvetési előirányzatot, sokszorosítva, a képviselők előre megkapják, vele foglalkozzanak, rajta elmélkedjenek és nekik alaposan kifejtve és megmagyarázva legyen, akkor helyes és tárgyilagos lesz a költségvetés, mert törültnek belőle a fölösleges tételek és beleillesztetnek a szükségesek.

Ha tehát rendszerváltozást hirdetnek a papiroson, legyen rendszer változás az életben is és ha eddig nem volt gyakorlatban a közigazgatás e helyes módszere, be kell hozni a helyes közigazgatás és községi élet fölpezsdülése érdekében.

Nyissunk tért!

A Csongrád-sövényházi ármentesítő és belvízszabályozó társulat holnap, 17-én közgyűlést tart. Legfontosabb tárgya a tisztújítás.

Ez a társulat oly csendben, észrevétlenül működik, dacára, hogy Csongrád határából felénel többet véd, hogy nem is tudnók van-e a világon, ha néha-néha igazgatóját nem látnánk és a kivetések súlyát nem éreznénk.

Régebben, mikor még a Pallavicini-uradalommal együtt volt, hallatott magáról, de mióta Pallavicini is saját részét és a csongrádiak nevében dr. Szarka Mihály is a csongrádiakét házi kezelésbe vette, semmit sem tudunk. Folyik minden csendben, a jó csongrádiak pedig — mit is csinálnak? — nyugodtan veszik az ügyek iránt állását.

Nemcsak a közönség, de a helyi lapok is mélyen hallgattak; engedték, hogy egyesek nagyhangú kijelentésekkel a társulatot egyéni ambícióiknak sajátíthassák ki. Pedig kár volt engedni; tovább semmiesetre sem, mert a társulat a birtokosok közös szövetsége, tehát nem az egyesek részéről megnyilatkozó monopólium.

Már akkor, amikor a társulat ketté vált és a csongrádi résznek újra kellett alakulnia; látunk olyan korteskedést, mely mindenkit bámulatba ejtett.

Bár óhajtjuk a békét és szeretnénk keresztül vinni, azért még sem tartózkodhatunk annyira, hogy a közönség érdekei elhallgatásával szemet hunyjunk olyan dolgok felett, amiket esetleg a béke feláldozásával meg kell szellőztetnünk. Igen, mert a csongrádi rész megalakulásakor a választmányi tagok választásánál, dr. Szarka Mihály azt mondotta, hogy „nehéz arra Csongrádon hat becsületes embert találni”!

Tekintve, hogy Csongrád 23 ezer lelket számít, ez a kijelentés oly megdöbbentőleg hatott mindenkire, hogy azóta a hallgatás állandó lett. Legmélyebben hallgatott az intelligencia, ami másképp meg sem magyarázható, mint hogy tudomásul vette azt a körülményt, hogy maga a kijelentő sem lett választmányi tag.

Hat választmányi tag természetesen került és hogy becsületesek, minden kétségen felül áll. De hogy az illetők meg tudnak-e felelni hivatásuknak, az más kérdés!

A társulati ügyekhez már természetüknel fogva, miután a technikával kapcsolatosak, csak tanult, intelligens emberek szólhatnak. Hogy pedig a mostani választmányi tagok foglalkozásuknál fogva sem bírhatnak avval a képzettséggel, melyet meg kell hogy követeljünk a választmányi tagoktól; tehát önkénytelenül arra a tudatra kell jönnünk, hogy az illetők bizonyos esetekben csak mások információi alapján hozhatnak határozatot.

Ezen az állapoton kötelessége az intelligenciának változtatni, mert egyedül az intelligencia hivatott arra, hogy tudásával ellenőrizze a dolgok folyását és a birtokosok érdekeit képviselje.

Ez nem lekicsinylése, se nem meggyanúsítása a mostani választmánynak, mert az távol áll tőlünk, hanem egy őszinte szó, amely kifejezi, hogy mindenki csak azt a hivatást töltsse be, amit a sors részére kijelölt és ne fogjon olyanhoz, amihez talán nem is ért.

Az ártéri birtokosoknak nem érdeke, hogy az egész egy ember után induljon és annak a monopolizálását segítse, hanem ellenkezőleg kívánatos, hogy az ügyek intézésében minél több intelligens embernek nyíljon tér, hogy azok tanultságukkal a közjóknak szolgálhassanak.

A közügyek intézését egyes ember sohasem foglalhatja anélkül, hogy kommentárokat ne fűznének hozzá. Tehát az ilyenek érdeke, sőt egyenesen kötelessége, ha vezető szerepet kíván betölteni, hogy tért nyisson másoknak, mert Csongrád város nem Ázsiában fekszik, hanem Magyarországon van, már pedig a magyar embernek különös jó szokása, hogy az önkényuralmat nem tudja megszivlelni. Ezt a körülményt ajánljuk azok figyelmébe, akik látszólag nem akarnak tudni róla.

A holnapi közgyűlésen mindenesetre akad olyan közgyűlési tag is, aki ezeket a dolgokat szóvá teszi; sőt mint halljuk, az is kifogás tár-

gyát fogja képezni, hogy Faragó Antal alelnök többféle elfoglaltsága miatt mindegyik tisztségének talán eleget sem tud tenni anélkül, hogy valamelyiket el ne hanyagolná, már pedig a közönség érdekei megkövetelik, hogy azok az állások, melyek bizalmának kifejezői, ne monopolizáltassanak, hanem külön-külön érvényre jussanak.

Jó volna, ha lapjaink, a Csongrádi Lap szintén támogatására sietne a csongrádi intelligenciának, mert hogy mi nem, azt mindenki, — de hogy éppen a vezetők ellenségei az intelligenciának, a vak is látja.

A holnapi nap nekünk fog igazat adni és lapjaink is igazolva fogja látni kijelentéseinket, mert bizonyosan tudjuk, hogy az ő nézete szerint sem érdemelte meg az intelligencia azt a mellőzést, amelyet bizonyos oldalról tapasztalhatunk.

Az ilyen elfajult állapot sokáig nem tartható fenn és mi is módját fogjuk ejteni, hogy mielőbb megszűnjön.

HIREK.

— **Antal napja.** A közszeretben levő Antalok, folyó hó hó 13-án ülték meg névnapjukat. Mikor is a jóbarátok és ismerősök közül sokan keresték fel, Faragó Antalt, Hegyi Antalt és Sövényházy Antalt, hogy nekik jókívánatukat kifejezzék. A gratulálók között mi is megjelentünk és hosszú, boldogsággal, örömmel telt éleket kívánunk.

— **Helyettesített főszolgabíró.** Tasnády Imre főszolgabírót, ki hosszabb szabadságot kért és kapott, dr. Csücs János várm. árvaszéki ülnök helyettesíti.

— **A közigazgatási bizottság ülése.** Hétfőn tartotta a vármegye közigazgatási bizottsága június havi ülését dr. Kelemen Béla főispán elnöklété alatt. A bizottsági ülésnek jelentésében kívül alig volt tárgya s így az ülés egy óra alatt véget ért.

— **Áthelyezés.** Hegedűs Ferenc ker. fogyasztási szövetkezeti könyvelőt, az országos központ áthelyezte üzletvezetőnek a borsodmegyei Alsó-Humorra.

— **Mátéffy Kálmán fegyelmije.** Mátéffy ügyében a közigazgatási bizottság vizsgáló bizottsága megejtette a vizsgálatot és az adatokat beterjesztette a fegyelmi választmányhoz, melynek határozata kerül aztán a vármegyei közgyűlés elé.

— **Árpád-ünnep Pusztaszeren.** Éppen ezer éve, hogy a honszerző Árpád fejedelem elhunyt. Ez alkalomból Pusztaszeren az Árpád- emléknél nagyszabású ünnepélyek lesznek ez év szeptember havában. Az ünnepélyt a szegedi Árpád-egyesület bevonásával a magyar előkelő társadalom fogja rendezni.

— **Jóléti bizottság.** A közgyűlés által kiküldött állandó jóléti bizottság, a közgyűlés következő tagjaiból van megalakítva: Elnök Máté Imre községi bíró, tagok: Hegyi Antal, Nagypál Imre, dr. Szarka Mihály, dr. Buk Herman és Kovács Elemér jegyző. Ugy értesülünk, hogy a bizottság működését e hét folyamán megkezdi.

— **Vizsgálatok a polgári leányiskolában.** A helybeli állami polg. leányiskolában a f. tanévi vizsgálatok a hét folyamán következő sorrendben tartatnak meg: Június 18-án mind a négy osztály növendékeinek vizsgálata az énekből és a tornászattól; 19-én az I. és II-ik osztály-

20-án a III. és IV-ik osztály növendékeinek vizsgálata a többi tantárgyakból. Június 29-én d. e. 10 órakor lesz az évszázó ünnep.

— **A ker. fogyasztási szövetkezet** vezetése végre mégis a rendes kerékvágásba zökken. A sok vajadás után a hegyek majdnem egereket szültek, de a központ mégis csak beadta véglegesen a derekát és elfogadta a helyi meghatalmazottak által megajánlott 80 ezer koronát. Ezen összeget a Csongrádvárosi takarékpénztár folyósítja a szövetkezet részére és pedig június 20-án tízezer, Július 20-án tizenegyezerkilencszázötven, augusztus 10-én tizenhatszázötven, szeptember 20-án tízezerötven koronát. Ennek következtében a szövetkezet már összeállította mérlegét és a közgyűlést a jövő vasárnap, a községháza tanácstermében, megtartja.

— **Halálozás.** Palotai Károly tanító Kecskeméten, folyó hó 11-én meghalt.

— **Hová lesz a széna?** A gazdasági tanácsnok figyelmét felhívjuk, miszerint nézzen utána, hogy a holttiszta partján levő dűlő útról a széna hová lesz? Máskor tudomásunk szerint 80—100 koronát is kapott érte a város.

— **Népesedési mozgalom.** Csongrád vármegye főorvosának jelentése szerint a folyó év május hónapban élve született a megyében 230 fiú, 204 leány. Halva született 13. Meghalt 161 férfi, 152 nő. Szaporodás 121. Feltűnően sok volt a múlt hónapban a megye területén az öngyilkosság és a balesetek száma. Öngyilkos volt 10, baleset áldozata 6. Házasság a megyében 146 kötöttet.

— **Vasúti sorompó felállítása.** Emlékezetes még a megrendítő vasúti szerencsétlenség, mely az év elején az állomás mellett történt. A motor egy terhes kocsit elütött s a rajta levő asszonyt agyongázolta, a leány és férfi szintén megsérültek. Ebből az alkalomból hívták fel a közigazgatási bizottság figyelmét arra a körülményre, hogy az országút és vasút keresztezésénél olyan magas töltés van, hogy sem a mozdonyvezető, sem a közlekedő kocsikon ülők nem láthatják egymást és így egy másik, hasonló szerencsétlenség is történhetik. A bizottság megtartotta a helyszíni szemlét s most úgy határozta, hogy köteles az államvasút rövid időn belül az állomástól szabályozható sorompót az út keresztezésénél felállítani, hogy több szerencsétlenség elő ne fordulhasson.

— **A csendőrkörletek új beosztása.** A honvédelmi miniszter a debreceni VIII. csendőrkörület felállítását folytán a csendőrkörletek új beosztása tárgyában rendeletet küldött szét, amely a szegedi II. számú csendőrkörületi parancsnoksághoz is megérkezett. A rendelet értelmében a szegedi csendőrkörület területéhez Csongrád, Csanád, Torontál, Temes és Krassó-Szörény megyék tartoznak. A csendőrkörület hat szárnyra oszlik: szentesi, nagybecskereki, pancsovai, temesvári, lugosi és orsovai. Az új rendelet már életbe lépett.

— **Vesztett eb.** Folyó hó 10-én Bertus Imre tanyájába egy veszettnek látszó eb tévedt s megmart 2 drb sertést. A kutyát a tanyabeliek kiirtották és a veszettség megállapítása végett beszállították.

— **Kisipar és Kossuth.** Kossuth Ferenc kereskedelmügyi miniszter valamennyi kereskedelmi és iparkamarához köriratot intézett, hogy a honvédség 1908. évi lábbeli szükségletéből a hazai kisiparosok részére főtartott 10,000 pár bakancs szállítására pályázó kisiparosok ajánlataikat július 25-ig tartoznak benyújtani és

pedig, ahol ipartestület van, annak útján, különben pedig közvetlenül az illetékes kereskedelmi és iparkamarához. Csongrádon az ipartestületnél lehet benyújtani az ajánlatokat.

— **Tiszába halt.** Szórfi Farkas 19 éves legény folyó hó 12-én, Szeged alatt, fát rakott hajóra. Mikor a legutolsó darab fát vitte volna, megcsúszott és a Tiszába esett. Mielőtt segítségére siettek volna, belehalt.

— **Lólopás.** Rossz napra ébredt fel folyó hó 11-én, kedden, Vas Márton csongrádi gazdálkodó. Nevezett ugyanis meglepetve látta reggel, hogy a legszebb két csődör csikója, melyek darabonként 1000 koronát értek meg, a tanyából szőre-szálán eltűnt. Mivel a jelek azt mutatták, hogy a csikók nem maguktól távoztak el, Vas feljelentést tett a csendőrségnél, mely nyomoz az ismeretlen lókötők után.

— **Tűz.** Folyó hó 13-án délután Rajci István fővenyi-utcai nádfedelű háza leégett.

— **Az egy gyermek rendszer ellen.** Somogyvármegye törvényhatósági közgyűlése elhatározta, hogy felir a parlamenthez oly törvényalkotásért, amely törvény a családfőre kirovandó pótdó összeget a gyermek számától teszi függővé. Somogyvármegye ugyanis azt óhajtja, hogy akinek egy gyermeke van, az több pótdóót fizessen, mint akit kettővel áldott meg a sors, a három gyerekes apa kevesebbet fizet a két gyermekesnél és így tovább. Somogyvármegye ezt a határozatát pártolás végett az ország összes törvényhatóságaihoz megküldötte mint legalkalmasabb szert az egy gyermek rendszer ellen.

— **Állami ménok selejtezése.** A földmivélsügyi miniszter elrendelte, hogy az állami ménok egy részét kiselejtezi és a kiselejtetteket nyomban elárverezteti. A kiselejtezés, illetve árverés Nagyköröscsön június 15-én, Dorozsmán július 16-án, Békés-Csabán július 22-én fog megtartani.

— **Megjelent Kovács Gyula nagybányai könyvkiadó kiadásában Szabó József állami tanítónak „Az írva-olvasás, számolás, rajz és agyagmunka tanítási reformja elméletben és tanítási leckeiben” című könyve.** E könyv nem szobatudós könyve. Ez nem 10—15 könyvből gyártódott, hanem az iskolában évtizedeken keresztül folytonos jegyzéssel, megfigyeléssel gyártódott, experimentálással lassan épült, azért ez nem vásári, hanem egy oly munka, mely méltán fog sorakozni a paedagogiai irodalmunk jelesei közé. Az írva-olvasást tárgyalja kétféle módszer szerint. A fononimikát Herbart Stoi és Ziller paedagogiai rendszere alapján fejt ki. A számtan tanítás rendszerének reformja: az állandó számsorképek és számok képzése, a számkiegészítés, származtatás, a tanításban létesített szerves kapcsolat, az egyszeregy értelmes kifejtése. A rajztanításban a természet utáni rajztanítás fényesen kivitt módját mutatja, azzal kapcsolatban az agyagmunkát is úgy mutatja be, hogy nemcsak egyszerű tárgyakat, hanem csoportjeleneteket is mintáz. Szóval ez oly gyakorlati útmutató olesó 1 korona 60 fillérért, mely fölöslegessé tesz minden paedagogiai kalandozást a kísérletek mezején. Ennek a biztos útmutatónak a köznevelés és tanítás érdekében egy tanító asztaláról sem szabad hiányozni.

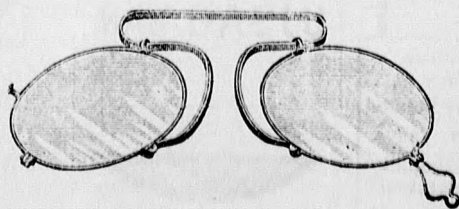
A Fonciere Pesti Biztosító Intézet kerületi főügynökségét Csongrádon **Lévai Gyula** gabonakereskedő úrnál helyezte el, hol tűz, jég, élet, baleset biztosítások felvételnek.

Szem, szem, szem a legdrágább kincs!

De ha gyenge a szeme, úgy forduljon bizalommal **Dévai Sándor** órák, ékszerész és látzerészhez

CSONGRÁD, Boér-féle ház.

hol mindennemű kristályüvegek, úgy rövid, mint távollátóknak, orvosi rendelés szerint is készíttetnek.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát, mindennemű zseb-, inga-, fali- és ébresztő órákból, továbbá arany, ezüst ékszerét, u. m. fülbevalót, arany-, ezüst-láncokat gyári áron. **Nagy raktár látszerek, hőmérők, china ezüst disztargyak és tajték pipákból.**

— **Rendőrség figyelmébe.** Több oldalról hallottunk már panaszokat a pecérlegények nem-törődőmségére és így, mert újra ismétlődött, szükségesnek tartjuk a rendőrség figyelmét felhívni, hogy tanítsa meg őket, hogyan kell a tisztaságot fentartani. Az elmúlt hetekben a Fohász-utcát szórták végig az éjjel szállított piszokkal, s mikor az arra lakók figyelmeztették erre őket, a legnagyobb gorombasággal bántak el a figyelmeztetőikkel. A múlt szerdán reggel pedig a Rózsa-utca lakói ébredtek olyan óriási bűzre, hogy szinte lehetetlen volt az utcán végig menni. A fél utcát végig szórták piszokkal. Ez még sem járja, hogy éppen azok a közegek, akiknek a tisztaságra a legjobban kell ügyelniük, ilyen hallatlan könnyelműséggel járnak el. Azért felhívjuk a rendőrség figyelmét ezen botránys állapotokra, miszerint jelentse fel az ilyen dolgokért a pecér-mestert vagy kényszerítse józan legények alkalmazására, mert ilyen dolgokat csak részegségükben követhetnek el azok.

Köszönetnyilvánítás.

A csongrádi tanítótestületnek, testvéreim nevében is, ez úton mondok köszönetet az édes atyánk, Lajos Antal elhunyt alkalmából kifejezett részvétükért és adományaikért.
Budapest, 1907. június 10.

Lajos Gergely.

Kiadók és laptulajdonosok: BOZÓ ÉS JUSTIN.

Bozó és Justin könyvnyomdája

TAKÁCS-féle GYOMORSÓ

egyedül biztos hatású szer makacs gyomorhajónál, ára 3 korona. — Nagy jövedelem marad a gazda kezében, ha apró szárnyasai elhullását megakadályozza, ezt csak a

BÁROMFI-TINKTURA

használata által éri el, ára 90 fillér. — Kik sömörbajban szenvednek, azok használják a

folyékony ecetszappant

amely kitűnő gyógszernek bizonyult számos esetben. Ára 1 korona 20 fillér.

Takács István „Mátyás Király” gyógytár
CINKOTA (Budapest mellett).

Eladó bútor.

Jó karban levő használt bútor, elköltözés miatt, olcsó árért, szabadkézből eladó özv. Weisz Sámuelnél Greskovics Ferenc-féle házban, Hunyadi-tér.

Legjobb
szépítőszert!
Hölgyek
részére
nélkülözhe-
tetlen!

A szépség

elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkittünőbb és legbiztosabb vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmazó, teljesen ártalmatlan, zsirmentes készítmény a

Földes-féle **MARGIT** -CRÈME

Ezen világhírű arckenőcs eltávolít szep-lőt, májfoltot, pattanást, mitessert és más minden bőrbajt, ráncokat, himlőhelyeket is, az arcot simává és üdévé teszi. Ára: kis tégely 1 korona, nagy 2 korona. Margit hölgypor (3-féle színben) 1.20 korona, Margit szappan 70 fillér, Margit fogpép 1 korona, Margit arcvíz 1 korona.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítő

Földes Kelemen gyógyszerész Arad.

Főraktár Csongrádon: Balkányi Lajos, Barna Henrik és Wiesner Lajos gyógyszerészeknél.

Csodás,
gyors és
biztos hatású.
Törv. védve.
Óvakodjunk
utánzatoktól!

Aki finom és jó bútort akar, az forduljon

BORBÁS IMRE

épület- és műbútor asztaloshoz

— Üri-utca 14. szám. —

Készít: modern és régibb divatú háló, ebédlő, szalon stb. bútorokat, valamint épület- és boltberendezést.

Rajzokkal és árajánlatokkal készséggel szolgál.

A szegedi m. kir. Pénzügyigazgatóságtól.

23408/III. 1907.

Hirdetmény

a fegyveradóra vonatkozó bejelentések tárgyában.

Fegyveradót fizet mindenki a birtokában levő, vadászatra használható lőfegyverek után, úgyszintén azon fegyverek után, melyek családtagjai, eselédjei birtokában vagy használatában vannak.

Mindenki köteles a birtokában levő vadászatra használható fegyvereket számszerint az 1907. évi június hóban a községi előjárásnál (Bozóky számtisztelnél) bejelenteni.

A bejelentés előszóval is történhet. Aki évközben lép adóköteles fegyver birtokába, tartozik ezt a fegyverét birtokba vételtől számított 8 nap alatt bejelenteni.

A községi közegek által a fegyveradóról készített kivétési lajstromok a község-házánál 8 napi közzemlére kitétetnek, hogy azokat mindenki megtekinthesse, netáni felszámolását beadhassa, esetleg a másokat illető adókövetésekre vagy esetleg fegyvereltitkolásokra nézve észrevételeit megtehesse.

A vadászati jegy iránt bejelentések szintén 1907. évi június havában nyújtandók be az adóköteles illetékes járási főszofigabirónál.

Szegeden, 1907. évi május hó 6-án.

Ternovszky sk.

Eladó tanyaföld.

Bozó Mihálynak a kettőshalmi dűlőben levő 83 hold tanyaföldje akár egytagban, akár parcellázás útján a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett terméssel együtt elköltözés miatt eladó. Ertekezheti bármikor a helyszínén.

Aki Budapestre jön, ide megy!

ÁMOR NAGY-KÁVÉHÁZ

(ezelőtt Belicay)

Budapest, Nagymező-utca 7. sz.

Tulajdonos: Kancler Gyula.

Naponta KIS PARÁDI NÁCI híres szólísta teljes zenekara hangversenyező.

Minden idegen nézze meg!

Budapest látványosságai

Gyönyörű látványosság!

Azt mondja

egy ember, kinek már rég idő óta kényelmetlen lábbelije volt, hogy:

Jaj de sokat szenvedtem,
Míg a mestert meglettem;
Amíg megtaláltam őt,
Aki készít jó cipőt.
Nem is fáj már most nekem
Se bütyköm, se tyúkszemem;
Büszke vagyok cipőmre
Nem is válok meg tőle.

= Nem olcsó, de jó. =

DRAGON LAJOS

cipész-mesternél kapható!

Főter, Csongrád városi takarékpénztár épületében.

Akinek eladó háza, földje, szőlője

van, az eredményesen hirdethet a CSONGRÁDI UJSÁG-BAN.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH LTD
Budapest, Váci-körút 68,
Által a legutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhera-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecsavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.